

MEŽS – tie nav tikai koki

Sabiedrības informēšana par mežsaimniecības aktualitātēm reģionālajā laikrakstā "STARS"

Šogad mežu ugunsgrēku bijis mazāk

Vidzemes virsmežniecības aptuvenā meža platība ir 757 332 hektāri (meža zeme 832 459 hektāri), bet Madonas mežniecības aptuvenā meža platība ir 163 399 hektāri (meža zeme 185 285 hektāri). Kopā Vidzemes virsmežniecībā šogad dzēsti 30 ugunsgrēki ar kopējo platību 19 hektāri. Madonā bijuši pieci ugunsgrēki, Cēsīs deviņi, Smiltēnē – pieci. Šogad lielākie meža ugunsgrēki Vidzemes virsmežniecībā bijuši Valkas mežniecībā (14 hektāri), Madonas mežniecībā, Teiču rezervāta purvā (1,7 hektāri) un Ērgļos (0,6 hektāri).

Valsts meža dienesta Vidzemes virsmežniecības ugunsapsardzības inženieris **Māris Bulders** atgādina: – Meža ugunsnedrošajā laikposmā nedrīkst kurināt uguns-kurus mežā un purvos, izņemot īpaši ierīkotas vietas, kas nepieļauj uguns izplatīšanos; atstāt uguns-kurus bez uzraudzības; nomest degošus vai gruzdošus sērkokoņus, izsmēkus un citus priekšmetus; veikt spridzināšanas darbus un organizēt šaušanas nodarbības, izņemot atbilstoši ierīkotas vietas; medībās un šaušanas nodarbībās lietot trasējošas lodes, deglodes un prapjus no viegli uzliesmojoša un gruzdēt spējīga materiāla; braukt ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem ārpus ceļiem, izņemot

Bieži meža ugunsgrēki izplatās ievērojamās platībās, nodarot lielu postījumu.

gadījumus, ja tas nepieciešams ugunsgrēka dzēšanai, palīdzības sniegšanai nelaimes gadījumos un meža apsaimniekošanai; ekspluatēt transportlīdzekļus un citus mehānismus ar bojātu iekšdedzes dzinēja gāzu izplūdes sistēmu; bez

saskaņošanas ar valsts mežniecību veikt jebkuru dedzināšanu, kas radot dūmus, var maldināt uguns novērošanas torņu dežurantus. Mežā aizliegts arī bojāt meža ceļus, stigas, tiltus, caurtekas, uguns novērošanas torņus, citas būves

un celtnes, kā arī drošības zīmes; dedzināt atkritumus; dedzināt ciršanas atlikumus vai kurināt uguns-kuru tuvāk par diviem metriem no augošiem kokiem; dedzināt vai kurināt uguns-kuru, ja augsnes kūdras slānis ir biežāks

par 0,5 metriem, izņemot gadījumus, ja dedzināšana notiek pēc lietus perioda vai ziemā.

– Aprikojums, ko izmantojam ugunsgrēku dzēšanai, ir 8 autocisternas, 1 ūdens vedējs, 4 kvadrīkli, 16 džipi (aprikoti ar ūdens dzēšanas iekārtām) un 2 PSRS vecās GAZ markas ugunsdzēsības autocisternas. Ugunsgrēka atklāšanai izmantojam 2 dronus. Ugunsnedrošajā laikposmā katru ugunsdzēsības autocisternu apkalpo trīs cilvēki, strādājot maiņās. Un ik dienu mežziņi kontrolē savā pārraudzībā esošo meža teritoriju, – norāda Māris Bulders.

Viņš min, ka biežākie ugunsgrēku iemesli ir cilvēku izraisīti (nomesti izsmēki, kārtīgi nenedzēti uguns-kuri). Diemžēl mūsdienās kūlas dedzināšana ir kļuvusi par sava veida izklaidi, dedzinātājiem attaisnojot savu rīcību ar it kā zemes atbrīvošanu no vecās zāles un tās mēslošanu ar pelniem. Kūlas dedzināšana nodara būtisku kaitējumu dabai un tās bioloģiskajai daudzveidībai, iznīcina vērtīgus augus, kukaiņus un sīkdzīvniekus, putnu ligzdas. No kūlas dedzināšanas cieš arī meži; bieži mežu ugunsgrēki izplatās ievērojamās platībās, nodarot lielu postījumu un radot lielus materiālos zaudējumus. Šogad mežu ugunsgrēku bijis mazāk.

Uzraudzības jomas ir daudzveidīgas un plašas

Kopš 1. aprīļa ir stājušās spēkā strukturālās izmaiņas, un tagad valstī ir piecas virsmežniecības. Kopš 1. oktobra Vidzemes virsmežniecībai klāt nākusi arī Smiltēnes virsmežniecība. Katrā mežniecībā tiek veiktas apgaitas, to lielums ir palielinājies kopš 1. aprīļa, un nedaudz mainījusies arī pati struktūra – katrā mežniecībā ir vecākais mežzinis, kurš koordinē darbus.

– Esam liels kopums – Madonas, Cēsu, Valkas, Valmieras, Limbažu un Varakļānu novads. Protams, tas nav viss, un šis ir tikai nelielam teritoriālam ieskatam. Mūsu visu kopējais uzdevums ir primāri nodrošināt to, ka tiek pildītas meža dienesta funkcijas, un uzraudzību jomu ir ļoti daudz – meža apsaimniekošanas ievērošana, medības, ugunsdrošība, Eiropas Savienības atbalsta pasākumi, meža veselības stāvokļa uzraudzība, dabas aizsardzība un mikroliegumu veidošana. Protams, apkalpojam klientus, pieņemot iesniegumus un kārtojot Meža valsts reģistru, – īsumā iepazīstina Vidzemes virsmežniecības virsmežziņa vietniece **Māra Vāverīņa**.

Arī Madonas virsmežniecības darbinieku komanda tur roku uz pulsa, iestājoties meža sardzē, un ikdienā seko līdzī tam, lai tiktu ievērotas visas prasības un noteikumi. Foto: vecākais mežzinis Aldis Bondars un mežzinis Vilnis Trops.

Primāri mazāko teritoriju apgaitu un šo teritoriju uzraudzību veic mežzinis, un viņa darbs ir gana intensīvs un mobils. Pienākumu pildīšanu atvieglo jaunākās modernās tehnoloģijas un tehniskais nodrošinājums – automašīnas, portatīvie datori un GPS. Šogad

aktuāla joprojām ir mizgraužu monitoringa veikšana un uzraudzība – šie kaitēkļi pērn nodarīja postījumus, uz ko nācās reaģēt ļoti īsā laikā un lemt par mizgraužu ierobežošanas pasākumiem. Mežniecība izsniedz ne tikai apliecinājumus un atļaujas, bet arī

veic kontroles un uzrauga, kā noteikumi tiek ievēroti. Visu šo darbību kopums un informācija tiek uzturēta Meža valsts reģistrā – par meža inventarizāciju, medībām, ugunsgrēku piefiksēšanu un citām aktualitātēm. Reģistru var izmantot ikviens meža īpašnieks, tai skaitā arī privātie mežu īpašnieki. Tas nodrošina iespēju iesniegt iesniegumus un pārskatus tiešsaistē, bet, protams, pieņemam dokumentus arī klātienē, pa pastu atsūtītus (elektroniski un papīra formā parakstītus), taču palielinās to klientu skaits, kas izmanto Meža valsts reģistru.

– Pirms atļauju izsniegšanas tiek veiktas pārbaudes, izvērtējot, uz kādām vietām ir nepieciešams braukt, kādās vietās mežzinis jau iepriekš ir redzējis situāciju. Virsmežniecībai ir arī juridiskā daļa, kad pārkāpumu gadījumā, sadarbojoties ar juristu, mēs kā uzraugošā iestāde esam spiesti piemērot administratīvos sodus un citreiz pat kriminālatbildību. Mežu īpašnieki kopumā ievēro noteikumus, cilvēki kļūst arvien zinošāki par to, kā apsaimniekot savus mežus. Neļaujam veikt ciršanu, ja redzam, ka tas ne-

atbilst noteikumiem. Visvairāk saskaramies ar problēmu, kad pienāk obligātās atjaunošanas vai obligātais jaunaudžu atjaunošanas laiks – nav laicīgi iesniegti pārskati, un tad Valsts meža dienests dodas uz šīm platībām un konstatē arī gadījumus, ka ir platības, kas nav atjaunotas noteiktajā termiņā vai nav izkoptas. Šim jautājumam aicinām meža īpašniekus pasekt līdzī. Vēl saskaramies ar savstarpējām mežu īpašnieku domstarpībām, kas radušās robežu dēļ un neierīkoto robežzīmju dēļ. Pēc meža likuma īpašniekiem reizi divdesmit gados ir jāveic meža inventarizācija, un arī šo noteikumu ne vienmēr laikus izpilda – tas mēdz aizmirsties, – paskaidro Māra Vāverīņa.

Projektu sagatavoja
ZANE BIKOVSKA
AGRA VECKALNIŅA foto

Projektu finansē
MEŽA
ATTĪSTĪBAS
FONDS